

Gemeente Renkum

Schriftelijke raadsvragen

Onderwerp

Maatschappelijke gevolgen Corona

Programma/ product of paragraaf begroting

1. Samenleving

Vragen

Datum 02/17/21
Fractie GroenLinks

Beantwoording door het college

Datum 03/15/21
Portefeuillehouder M.A. (Marinka) Mulder
H.H.M. (Leonie) Rolink MCC
J. (Joa) Maouche MSC
Zaaknummer 134856

Aanleiding/ overwegingen

Corona en de bijbehorende maatregelen trekken een flinke wissel op mensen, ook op onze inwoners. Door de maatregelen valt het sociale leven voor het grootste deel weg waardoor o.a. kwetsbare inwoners nog minder zichtbaar zijn, gezinnen het zwaar hebben omdat er thuis gewerkt wordt, mensen hun baan verliezen etc. Dit is voor GroenLinks een zorgelijke situatie waar wij een aantal vragen over hebben.

Vragen¹

Vraag 1 In welke doelgroepen is volgens uw signalen de eenzaamheid het sterkst toegenomen en op welke manier gaat de gemeente hiermee om?

Antwoord Eenzaamheid is niet op die manier meetbaar dat het te duiden is bij welke groep deze het meest is toegenomen. Dat is voor het college niet relevant. Wij willen dat niemand eenzaam hoeft te zijn. Al voor de coronapandemie hadden we daar aandacht voor en we zien dat in deze periode eenzaamheid bij verschillende groepen is toegenomen. Zowel bij ouderen en andere kwetsbare groepen, die uit angst voor het virus minder contact hebben als bij kinderen en jongeren, die door de noodzakelijke maatregelen sterk worden beperkt in hun vrijheid. Met onze partners hebben wij daarom onder andere ingezet op de volgende maatregelen:

- Extra sport- en beweegactiviteiten voor kinderen en jongeren door het Sport- en Bewegteam in samenwerking met sportaanbieders en Renkum voor Elkaar;
- Thuischoolmaatjesproject met Dorenweerd College en Renkum voor Elkaar;
- Zomerschool en kinderdorp door onder andere Renkum voor Elkaar en de bibliotheek;
- Het koppelen van wandel- en fietsmaatjes door het Sport- en Bewegteam in samenwerking met Renkum voor Elkaar;
- Wandellunches;
- Coronahulp (combineren van vraag en aanbod);

¹ Formuleer de schriftelijke vragen kort en duidelijk. Het antwoord volgt binnen 30 dagen nadat de vragen zijn ingediend bij de griffie.

Schriftelijke raadvragen

- Minimaatjes, voor gerichte kortdurende informele ondersteuning.
- Telefooncirkel van de Hulpdienst voor Elkaar.

Onze partners en wij kijken steeds wat er nodig is en welke kansen er zijn voor jong en oud. Zo hebben gemeente, Renkum voor Elkaar en Spectrum Elan de krachten gebundeld om een subsidieaanvraag te doen voor "Perspectief voor Jeugd" en in te zetten op ondersteuning bij maatschappelijke diensttijdprojecten. En heeft Renkum voor Elkaar ouderenadviseurs geworven die door de seniorenbond worden opgeleid om inwoners van 80+ te kunnen adviseren op tal van gebieden.

*Vraag 2 Zijn er signalen dat er meer huiselijk geweld plaatsvindt in onze gemeente, zijn er bijvoorbeeld meer meldingen bij Veilig Thuis?
Op welke manier wordt bij de signalering en hulpverlening ingespeeld op de veranderde maatschappelijke realiteit?*

Antwoord De gemeente Renkum ontvangt sinds begin van de corona pandemie wekelijks een overzicht van de adviezen en meldingen bij Veilig Thuis (Gelderland Midden). De meldingen van vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling (hg/km) zijn niet toegenomen. De meldingen bij Veilig Thuis door de politie zijn zelfs afgenomen (met ongeveer 30% in 2020). Deze trend roept vragen en ook zorgen op, omdat wij ervan uitgaan dat de corona crisis leidt tot meer stress bij veel inwoners, en het is bekend dat stress een belangrijke risicofactor is op het ontstaan van hg/km. Wij zien dit echter vooralsnog niet terug in de cijfers die wij krijgen aangereikt door de politie en Veilig Thuis.

Moviera heeft aangegeven dat er in het midden van het jaar een dalende lijn zichtbaar was in de vraag om opvang bij huiselijk geweld. De vraag om ambulante hulp is toegenomen.

Er zijn ook geluiden dat voor sommige groepen in de samenleving de corona maatregelen geen extra stress maar juist meer rust geven. Mensen met psychische problemen, die veel stress ervaren door deel te moeten nemen aan het sociale leven (werk, vrije tijd, afspraken met instanties, reizen), hebben nu meer rust en kunnen zich onttrekken aan de voor hen stressvolle momenten. Inwoners met een vast inkomen of een uitkering zijn in financieel opzicht niet geraakt.

Diverse partijen buigen zich over dit vraagstuk en zullen later met een duiding komen.

We houden rekening met factoren die kunnen maken dat de corona maatregelen voor bepaalde groepen een extra grote impact hebben. Bijvoorbeeld voor inwoners die te maken krijgen met existentiële zorgen (wegvallen of achteruitgang in inkomen), kleine huisvesting, ontoereikende middelen om te voorzien in huisonderwijs of thuisweken, bestaande problematieken etc.

Aan het begin van de corona crisis en de daarmee gepaard gaande veranderde mogelijkheid tot signaleren (geen huisbezoeken, scholen en kinderopvang dicht) is er een werkproces opgesteld waarin beschreven wordt in welke casuïstiek op welke wijze actief contact gelegd dient te worden met inwoners, om eventuele knelpunten in risico's in beeld te brengen en passende acties (bv noodopvang voor de kinderen) uit te zetten.

Daarnaast is de werkwijze door diverse instanties die te maken hebben met hg/km aangepast op de nieuwe realiteit. Veilig Thuis heeft bijvoorbeeld tablets aangeschaft om uit te rijken aan cliëntsystemen met problematieken waarbij een vinger aan de pols functie en beeldcontact gewenst was. Tevens heeft Veilig Thuis een chatfunctie ingesteld om contact laagdrempelig mogelijk te maken. Hulpverleningsorganisaties zijn snel overgestapt op digitaal contact met cliënten, waar mogelijk. Waar nodig zijn huisbezoeken afgelegd.

De medewerkers van ons Sociaal Team zijn aan het begin van 2021 (opnieuw) getraind in het vergroten van de signaalgevoeligheid met betrekking tot hg/ km. Er is veel contact geweest met Veilig Thuis om snel te schakelen bij zorgen (samenwerkingsafspraken zijn aangescherpt).

Signalen van bijvoorbeeld een stijging van bijstands aanvragen worden in een breder perspectief bekeken: wat betekent deze aanvraag voor het systeem, zijn er meer zorgen en stressoren? Er

Schriftelijke raadvragen

wordt doorvraagd zodat eventuele risico's in beeld gebracht worden.

Vraag 3 Het budget voor een mantelzorgcompliment kon door Covid 19 niet zoals gepland, uitgegeven worden aan een activiteit. Mantelzorgers hebben het juist extra zwaar in deze tijd. Op welke wijze zijn mantelzorgers ondersteund nu dat zeer beperkt kon d.m.v. activiteiten?

Antwoord Vanuit de actie "Hart onder de riem" is Renkum voor Elkaar (telefonisch) in gesprek gegaan met mantelzorgers. Er zijn inwoners aan elkaar gekoppeld om elkaar bijvoorbeeld telefonisch bij te staan, maar ook om hand- en spandiensten voor elkaar te verrichten. Ook is er rondom de dag van de mantelzorg in samenwerking met vier lokale bloemisten en de copyshop aan mantelzorgers een bos bloemen uitgereikt. Er is geluisterd, geïnformeerd, geadviseerd en er is door middel van nieuwsbrieven toegankelijke informatie uitgereikt om mantelzorgers beter de weg te kunnen laten vinden en eigen regie te laten houden. Ook is verbinding gezocht met ketenpartners om bij een zorg- en/of ondersteuningsvraag ook de mantelzorger standaard mee te nemen in de ondersteuning. Er is en wordt hiermee op verschillende manieren ondersteund binnen de RIVM-richtlijnen, passend bij de vragen van de inwoners. Door het aanbod heeft Renkum voor Elkaar ervaren dat mantelzorgers hen beter weten te vinden. Er zijn 110 mantelzorgers in beeld (ongeveer 4x zoveel als dat er in beeld waren) en er komen er via de casemanagers dementie, de thuiszorg of middels een activiteit van Renkum voor Elkaar zelf steeds meer bij.

Vraag 4 Voor veel mensen heeft de Coronacrisis ook financiële gevolgen en lang niet iedereen komt voor compensatie in aanmerking. Voordat iemand voor ondersteuning via minimabeleid en/of een bijstandsuitkering in aanmerking komt, moeten de problemen vaak eerst nog veel groter worden.

Wat doet de gemeente voor mensen die het financieel moeilijk hebben gekregen als gevolg van de Coronacrisis maar die (nog) niet in aanmerking komen voor hulp uit het minimabeleid of een bijstandsuitkering?

Antwoord Afhankelijk van de vraag van inwoners zijn er een aantal mogelijkheden.

- In de arbeidsmarktregio kunnen inwoners op zoek naar werk via werk.nl hun profiel uploaden en zo mogelijk gematcht worden op vacatures.
- Er zijn opties voor heroriëntatie/omscholing via het loket Werkenleren.
- Ondernemers kunnen gebruik maken van de heroriëntatiegesprekken met lokale bedrijfsadviseurs.
- Medewerkers van het Sociaal Team geven tijdens gesprekken met de inwoners gratis en vrijblijvend adviezen over budgettering/rondkomen met je inkomen, het op orde brengen van de financiën en welke hulp er mogelijk is van licht tot zwaar.
- Onze inwoners kunnen gebruikmaken van Startpunt Geldzaken van Nibud (waar gemeente Renkum bij aangesloten is). Op deze website staan verschillende geldplannen, worden tips gegeven om geld te besparen en wordt gewezen op regelingen.
- Voor juridisch, belastingtechnisch en financieel advies kan de inwoner terecht bij de Rechtswinkel Renkum. Humanitas Thuisadministratie Renkum biedt intensievere begeleiding bij het op orde brengen en houden van de financiën.
- Bij schrijnende situaties kan het college toch een GelrePas en/of Kindpakket toekennen. Dit wordt incidenteel gedaan. Hierbij dient opgemerkt te worden, dat het huidige budget voor deze voorzieningen al volledig op gaat aan de al voor de Coronacrisis aanwezige inwoners met een laag inkomen en/of die deelnemen aan een traject van schuldhulpverlening.
- Het Sociaal Team verwijst ook door naar andere maatschappelijke partners, die hulp bieden wanneer inwoners in problemen terecht zijn gekomen door de Coronacrisis, zoals: de Voedselbank Neder-Veluwe, de dierenvoedselbank, Renkum voor Elkaar en de Dullertstichting.
- Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld Arnhem-Renkum-Rheden voeren voor Renkum het Kindpakket uit. Zij bieden ook ondersteuning aan inwoners, wanneer zij niet in aanmerking komen voor de minimaregelingen van gemeente Renkum, maar zij wel ondersteuning nodig hebben.

Vraag 5 Jongeren hebben het zwaar door de maatregelen. Door de sluiting van scholen en verenigingen komen signalen dat het niet goed gaat, mogelijk minder snel boven tafel. Op welke manier houdt de gemeente er zicht op of jongeren in de problemen komen en hulp nodig hebben?

Als zij het moeilijk hebben en hulp vragen, kunnen wij dan op korte termijn passende hulp faciliteren of is er sprake van wachttijd voor het Sociaal Team en Jeugdhulp?

Antwoord Er is nauwe samenwerking met partijen die zich bezig houden met jongeren in onze gemeente en

Schriftelijke raadvragen

zorgen zouden kunnen signaleren, waaronder Renkum voor Elkaar, scholen, kinderopvang, jeugdverpleegkundigen, HALT, politie, (jeugd)BOA's en het Sport & Bewegteam van de gemeente Renkum. Door enkele van de beschreven partijen is actief contact gezocht met jongeren om hen te bevragen op hun behoefte en de jongeren actief uit te nodigen. Kwetsbare gezinnen met jongere kwetsbare kinderen zijn actief benaderd door RvE, kinderen zijn opgevangen in het huis van Renkum waar activiteiten zijn georganiseerd. Ook de GGD had aandacht voor kinderen waar zorgen over zijn en maakte hier bijvoorbeeld afspraken over met kinderopvang om ervoor te zorgen dat kinderen wanneer nodig opgevangen werden. Er is noodopvang door scholen en kinderopvang en een zomerschool voor kinderen in een kwetsbare positie georganiseerd. In de vakanties zijn er activiteiten aangeboden voor de jeugd en er is een doorlopend activiteitenprogramma vanuit jongerenwerk en Sport & Bewegteam, waar kinderen en jongeren gratis aan kunnen deelnemen. Scholen en kinderopvang hebben binnen dit geheel eveneens een signalerende functie vervuld (ze hebben over het algemeen goed in beeld wie de kwetsbare jeugdigen zijn). Recent is schoolmaatschappelijk werk gestart in de gemeente Renkum.

Wanneer jongeren te maken hebben met zwaardere problematiek, wordt er opgeschaald naar het Sociaal Team, die samen met de jongere en eventueel diens ouders bekijkt wat de situatie is en wat er nodig is. Er is helaas een wachttijd bij het Sociaal Team. Echter wordt er, wanneer een vraag binnen komt, geïnventariseerd om wat voor vraag en situatie het gaat. Wanneer de situatie van de jeugdige vraagt om directe actie, wordt een vraag versneld opgepakt en doorgezet naar passende hulpverlening.